

UPPSALA
UNIVERSITET

National Centre for
Knowledge on Men's Violence
Against Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

info@nck.uu.se

Remissvar

Dnr. NCK 2024/12

Arbetsmarknadsdepartementet
Jämställdhetsenheten

Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK) yttrande över remissen av utredningen *Ut ur utsatthet* (SOU 2023:97)

NCK anser att utredningen är gediget genomförd och välkomnar dess förslag, inklusive föreslagna lagändringar.

På övergripande nivå anser NCK att utredningens förslag till lågtröskelverksamhet, uppsökande verksamhet och individuellt utformade program för både vuxna och barn i alla län innebär viktiga steg framåt för att bekämpa prostitution, sexuell exploatering samt människohandel för sexuella ändamål. Förslagen kommer att bidra till att utsatta individer – oavsett ålder, kön och migrationsstatus – som är redo att ta emot stöd, får hjälp att komma bort från utsattheten. NCK delar också utredningens uppfattning att förslagen kommer att bidra till att Sverige bättre kan leva upp till de internationella åtagandena.

NCK:s specifika synpunkter på utredningen följer nedan.

I utredningen saknas perspektivet att en person (oftast en kvinna) kan vara utsatt för våld i nära relation och att en del av den utsattheten består i att bli tvingad till prostitution av sin våldsutövande partner. Detta är en problematik som en del av samtalen till Kvinnofridslinjen ger uttryck för. Dessa våldsutsatta kvinnor behöver riktat stöd från yrkesverksamma med gedigen kompetens inom båda områdena och som även förstår komplexiteten i att lämna en våldsamt relation.

Även om det faller utanför denna utrednings uppdrag vill NCK passa på att även efterlysa ett liknande exit-program för våldsutsatta kvinnor som behöver stöd att lämna en våldsutövande partner.

Utredningen beskriver en situation idag, där yrkesverksamma inom kommuner och regioner har brist på såväl kunskap som resurser för att både identifiera och ge stöd till utsatta inom målgrupperna. Ett förstärkt arbete i dessa delar är nödvändigt med tanke på hur många människor som uppskattas befinna sig i

dessa typer av utsatthet. Utredningens förslag till nya verksamheter är ett viktigt första steg men NCK vill framhålla vikten av långsiktighet, även i finansieringen. Vi bedömer inte att en femårig insats med riktade statliga utvecklingsmedel är tillräcklig. Utvecklingsmedlen kommer visserligen att vara avgörande för att kommuner och regioner ska kunna bygga upp strukturer, rutiner, samverkan och arbetssätt men när dessa medel upphör finns det risk att verksamheterna tappar fart och att den löpande kompetensförsörjningen, som kommer att vara nödvändig även efter fem år, avtar. Vidare ser NCK också en stor risk att det uppsökande arbetet avtar om verksamheterna inte har tillräckliga resurser för det, som de enligt utredningen idag uppger att de inte har. Om arbetet med att identifiera utsatta inte kan utföras, kommer resten av förslagen att bli verkningslösa.

NCK vill poängtera att kompetensförstärkning måste ske brett och löpande för att yrkesverksamma ska kunna ställa frågor till patienter/klienter/brukare/elever om den här typen av utsatthet och dessutom veta hur svaret ska hanteras. Här finns det goda exempel att inspireras av i olika verksamheter som arbetar med att ställa frågor om våld i nära relation men vi på NCK vet också att detta är långsiktiga processer som kräver ständig aktualisering och kompetensutveckling. Och för detta krävs resurser.

Utredningen föreslår att införandet av de nya verksamheterna med uppsökande arbete, lågröskelverksamhet samt individuella program för utsatta vuxna och barn ska åtföljs av forskning. Detta ser NCK som positivt och nödvändigt.

Vi välkomnar också förslaget till förstärkning av NCK:s verksamhet för att förtydliga uppdraget kring målgruppen och för att kunna möta behoven av stöd från målgruppen, inte minst via Kvinnofridslinjen.

I detta ärende har föreståndare Anita Hussénus varit beslutande och utredare Annika Töyrä har varit föredragande.

Uppsala, den 24 maj 2024

Anita Hussénus, föreståndare
Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet